

Sygnatura akt III U 1053/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 12 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Elżbieta Majewska**

Protokolant: sekr.sąd. Konrad Gajdziński

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2018 r. w Koninie

sprawy **P. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania **P. P.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 9 października 2017 r. znak: (...)

I. **Oddala odwołanie.**

II. **Zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 180 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 1053 / 17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 października 2017 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił P. P. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie udokumentował co najmniej 25 letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą. ZUS uznał, że ubezpieczony udowodnił jedynie 11 lat, 6 miesięcy i 2 dni okresów pracy górniczej, do której zaliczył okres zatrudnienia od 15.11.1989 r. do 30.09.2001 r. z wyłączeniem okresów zasiłkowych. Organ rentowy nie uznał jako pracy górniczej okresu od 01.10.2001 r. do 14.04.2003 r. na stanowisku toromistrz i robotnik torowy na odkrywce oraz okresu od 15.04.2003 r. do 13.06.2017 r. na stanowisku maszynista kolei górniczych na odkrywce i jego pomocnik bowiem praca na tych stanowiskach była wykonywana w ciągu technologicznym odstawy węgla, na otwartej przestrzeni (...). W tych więc okresach ubezpieczony nie wykonywał pracy górniczej o jakiej mowa w art. 50 c ust. 1 pkt c ustawy emerytalnej.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył P. P. domagając się zmiany decyzji i przyznania prawa do emerytury górniczej. zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego. Odwołujący podniósł, iż jego stanowisko w spornym okresie zostało wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy

ustalaniu prawa do emerytury lub renty , a jego praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

P. P. , ur. (...), złożył w dniu 21.06.2017 r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku oświadczył, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Do wniosku ubezpieczony dołączył świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z dnia 13.06.2017 r. wystawione przez (...) (...) w którym pracodawca potwierdził, że P. P. jest tam zatrudniony od 15.11.1989 r. do nadal (od 01.09.2014 r. przejęty na podstawie art. 23⁽¹⁾ Kp z (...), w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą określoną w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS dnia 23.12.1994 r. :

- od 15.11.1989 r. do 30.11.1996 r. - rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni stale

na odkrywce przy wykonywaniu bieżących robót montażowych,
konserwacyjnych i remontowych : ślusarze, spawacze, elektrycy,
mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy , cieśle

- **zał. Nr 2 pkt 32** ,

- od 01.12.1996 r. do 28.02.1999 r. – spawacz maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce oraz spawacz zatrudniony w stałej grupie remontowej na odkrywce i jego pomocnik - **zał. Nr 2 pkt 26** ,

- od 01.03.1999 r. do 30.09.2001 r. - operator przenośników taśmowych na odkrywce i jego pomocnik - **zał. Nr 2, pkt 13,**

- od 01.10.2001 r. do 14.04.2003 r. - toromistrz i robotnik torowy na odkrywce
- **zał. Nr 2 pkt 28,**

- od 15.04.2003 r. do nadal - maszynista kolei górniczej na odkrywce
- **zał. Nr 2 pkt 9 .**

Ponadto wnioskodawca dołączył także zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku ZUS Rp-7 i kartę zasiłkową .

Pismem z dnia 17.07.2017 r. organ rentowy zwrócił się do pracodawcy ubezpieczonego o dodatkowe wyjaśnienia oraz dołączenie dokumentów potwierdzających zatrudnienie na danym stanowisku oraz zmianę stanowiska pracy.

W odpowiedzi na pismo pracodawca wnioskodawcy wyjaśnił, że P. P. nie stawał przed (...), pracował w oddziałach (...) – Oddział (...) (...), (...) – Oddział (...) (...) Odkrywki W. i (...) – Oddział (...), oddziały te znajdowały się na odkrywce i w ciągu technologicznym odstawy węgla z odkrywek (...)(...) Ponadto pracodawca dołączył też kopie angaży z akt osobowych pracownika.

W kolejnym piśmie z dnia 30.08.2017 r. organ rentowy ponownie zwrócił się do pracodawcy o nadesłanie charakterystyki stanowiska pracy robotnika torowego i maszynisty kolei górniczych oraz wyjaśnienie czy praca na tych stanowiskach była wykonywana na odkrywce czy też poza odkrywką. W odpowiedzi na to pismo(...)wyjaśniła pismem z dnia 12.09.2017 r., że praca na stanowiskach robotnik torowy i maszynista kolei górniczej na odkrywce była wykonywana w ciągu technologicznym odstawy węgla, w tym również na otwartej przestrzeni w (...)

Po nadesłaniu dokumentów i wyjaśnień przez pracodawcę oraz po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy jako okres pracy górniczej okres zatrudnienia : od (...) (rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni stale na odkrywce), (...) (spawacz maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce), (...) (operator przenośników taśmowych) w wymiarze pojedynczym, z wyłączeniem okresów zasiłków chorobowych co dało łącznie 11 lat, 6 miesięcy i 2 dni. Nie uwzględnił natomiast okresu (...) jako robotnik torowy, od (...) do nadal maszynista kolei górniczej z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji.

Okolicznością sporną w przedmiotowej sprawie było więc to czy ubezpieczony posiada wymagany okres pracy górniczej w wymiarze co najmniej 25 lat, w szczególności, czy wykonywał pracę górniczą w okresie od dnia 01.10.2001 r. do nadal.

W przedmiotowej sprawie Sąd ustalił, że tym spornym okresie P. P. został przeniesiony do pracy w oddziale kolei górniczej (oddział (...)) . W tym czasie odwołujący był pracownikiem (...) , a oddział kolei górniczych zajmował się załadunkiem węgla, transportem węgla z odkrywek do elektrowni oraz wyładunkiem węgla w elektrowni. Linia kolejowa służąca do transportu węgla do elektrowni rozpoczynała się w załadowni, do załadowni natomiast węgiel był transportowany z odkrywek za pomocą przenośników taśmowych. Także na terenie poszczególnych odkrywek węgiel był transportowany przenośnikami taśmowymi.

P. P. w oddziale kolei górniczych został początkowo zatrudniony na stanowisku robotnik torowy na odkrywce. Na tym stanowisku zajmował się utrzymaniem prawidłowego stanu tras węglowych, czyszczeniem torów, wymianą podkładów, czyszczeniem wagonów, utrzymaniem w sprawności rozjazdów kolejowych w okresie zimy. Obowiązki te wykonywał na całym obszarze kolei górniczych, które wówczas były prowadzone z 3 odkrywek (...) (...). Jako robotnik torowy odwołujący pracował do dnia (...) Następnie z dniem (...)został przeniesiony na stanowisko pomocnika maszynisty kolei górniczej na odkrywce. Wówczas został skierowany na kurs maszynisty i pomagał maszyniście przy wykonywaniu jego obowiązków. Następnie, po ukończeniu kursu i zdobyciu niezbędnego doświadczenia pracodawca powierzył ubezpieczonemu stanowisko maszynisty kolei górniczej na odkrywce. Jako maszynista odwołujący kierował składem kolejowym, którym transportowany był węgiel do elektrowni. Załadunek odbywał się w załadowni danej odkrywki, tam wnioskodawca podjeżdżał swoim składem kolejowym w celu załadunku węgla, a następnie po załadowaniu odwołujący torami kolejowymi przemieszczał węgiel do elektrowni. Tam następował wyładunek węgla i odwołujący wracał do załadowni, gdzie dyspozytor przydzielał mu kolejny załadunek. Długość drogi transportu pomiędzy załadownią a elektrownią była różna i wyniosła: z odkrywki (...)ok. 3 – 3,5 km, z odkrywki (...) km, z odkrywki (...) km. Czas przejazdu w zależności od odkrywki wahał się od 10 do 30 minut i był również uzależniony od wystąpienia ewentualnych ograniczeń (awarii, itp.). W trakcie jednej zmiany maszynista dokonywał kilku przejazdów z odkrywki do elektrowni.

Jako maszynista kolei górniczych odwołujący pracował do dnia złożenia wniosku o emeryturę, a rodzaj jego obowiązków nie ulegał zmianie, zmieniła się jedynie liczba odkrywek, z których dokonywano transportu węgla bowiem w ostatnim czasie funkcjonuje tylko jedna odkrywka.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, dokumentów z akt osobowych odwołującego, na podstawie zeznań świadków P. B. (1), J. K. (1), S. W. (1) i K. K. (1) oraz na podstawie opinii biegłego z dziedziny górnictwa M. B. (1).

W ocenie Sądu treść dokumentów znajdujących się w aktach osobowych nie budziła wątpliwości co do swojej wiarygodności i rzetelności. Z angaży i pism kierowanych do pracownika wynika jednoznacznie jakie stanowiska w spornym okresie oraz jaki był jego zakres obowiązków.

Również zeznania świadków (...), (...) (...) Sąd uznał za wiarygodne bowiem były one spójne i zgodne z dokumentami w aktach osobowych. Jedynie zeznania świadka K. K. (2) okazały się w mniejszym stopniu przydatne do rozstrzygnięcia bowiem świadek nie znała dokładnie zakresu obowiązków odwołującego, a przy wystawianiu świadectwa pracy górniczej kierowała się wyłącznie nazwą stanowiska pracy, nie analizując charakteru i rodzaju powierzonych pracownikowi obowiązków.

Za wiarygodną Sąd uznał także opinię biegłego z dziedziny górnictwa M. B. bowiem była ona stanowcza, jasna, logiczna i w sposób obrazowy wyjaśniła zagadnienie transportu węgla, przy której prace wykonywał odwołujący.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny górnictwa gdyż dotychczasowa opinia była jasna i przekonywująca, a okoliczność, że w innej sprawie biegły wyraził opinię odmienną nie pozbawia przedmiotowej opinii wiarygodności i fachowości. Poza tym biegły (...)w opinii uzupełniającej odniósł się do opinii (...), a argumenty i analiza jakiej biegły w tym zakresie dokonał jest przekonywująca i uwzględnia ustawową definicję pracy górniczej, a nie jedynie usytuowanie określonego stanowiska w załączniku do rozporządzenia wykonawczego.

Sąd oddalił także wniosek pełnomocnika odwołującego się dotyczący wystąpienia do (...) w(...)o ustalenie według jakich przepisów funkcjonuje kolej górnicza w (...) (...) bowiem okoliczność ta nie ma znaczenia dla oceny charakteru pracy wnioskodawcy i nie zmienia rodzaju prac, które faktycznie odwołujący wykonywał. W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie budzi bowiem wątpliwości, że oddział kolei górniczej, w której odwołujący był zatrudniony w spornym okresie zajmował się transportem węgla z odkrywek do elektrowni, natomiast nie zajmował się transportem węgla na odkrywce bowiem tam węgiel był transportowany do załadowni przenośnikami taśmowymi.

Zgodnie z treścią **art. 50a ust. 1** ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 – j.t) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W **ust. 2** powołanego przepisu stwierdza się, że wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi **50 lat**.

W przedmiotowej sprawie sporne było to czy odwołujący spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury górniczej, w szczególności czy legitymuje się okresem pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą wynoszącym co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy, o której mowa w art. 50 c ust. 1.

Zgodnie natomiast z treścią powołanego przepisu **art. 50c ust. 1 pkt 4** ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu,

ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin.

Na podstawie powyższego przepisu do chwili obecnej nie zostało wydane stosowne rozporządzenie dlatego też, zgodnie z treścią art. 194 ustawy w tym zakresie nadal znajduje zastosowanie rozporządzenie wydane na podstawie delegacji zawartej w poprzednio obowiązujących przepisach tj. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2 poz.8).

W załączniku nr 2 tego rozporządzenia określone są stanowiska, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego (a także przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących prace górnicze dla kopalń węgla brunatnego) uważa się za pracę górniczą. Wśród tych stanowisk pod pozycją 28 wymienione jest stanowisko – torowca i robotnik torowy na odkrywce, a w punkcie 9 wymieniono stanowisko maszynista kolei górniczej na odkrywce i jego pomocnik.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd zgodnie z którym praca wykonywana na stanowisku wymienionym w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8) stanowi pracę górniczą uprawniającą do emerytury górniczej tylko wówczas, gdy odpowiada rodzajowi pracy określonemu w art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 lutego 2012 r. I UK 290/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2012 r. III AUa 2657/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 stycznia 2018 r. III AUa 248/17). Jak wynika z powyższego do zakwalifikowania danej pracy jako pracy górniczej nie wystarczy ustalenie, że pracownikowi powierzono stanowisko, które jest wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994 r., lecz praca ta musi spełniać kryterium charakteru określonego w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej. W zakresie oceny charakteru pracy ubezpieczonego nie mogą mieć też decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej, kwalifikujące określone zatrudnienie, jako pracę górniczą taka możliwość nie została bowiem w przepisach tych przewidziana. Podkreśla się natomiast w orzecznictwie, że przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle.

W przedmiotowej sprawie stwierdzić należy, że w okresie od dnia 01.10.2001 r.

do 14.04.2003 r. powierzono odwołującemu stanowisko robotnik torowy, a w okresie

od 15.04.2003 r. stanowisko pomocnik maszynisty i maszynista kolei górniczych i

stanowiska te są wymienione w powołanym załączniku nr 2 do rozporządzenia MPiPS

z dnia 23.12.1994 r. to jednak praca, jaką wykonywał wówczas odwołujący nie

odpowiada definicji pracy górniczej zawartej w art. 50 c. Jako robotnik torowy

odwołujący zajmował się utrzymanie stanu dróg kolejowych, które przebiegają poza

terenem odkrywek, a jako maszynista kolei górniczych pracował przy przewozie

złoża z odkrywek do elektrowni. Nie zajmował się więc transportem czy załadunkiem

złoża na odkrywce i nie wykonywał pracy, o której mowa w powołanym przepisie.

Trasy węglowe , po których ten transport się odbywał przebiegają poza terenem odkrywek i prowadzą do (...) , gdzie węgiel był rozładowywany na estakadach węglowych , celem tego transportu było zapewnienie nieprzerwanych dostaw węgla na potrzeby (...)Tego rodzaju praca w ocenie Sądu nie ma charakteru pracy górniczej, o jakiej mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy i brak było podstaw do zaliczenia tego spornego okresu do okresu pracy górniczej.

W konsekwencji Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie jako nieuzasadnione i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015. 1804 ze zm.).

SSO Elżbieta Majewska